

15 ani de provocări, dar și satisfacții, în care Depozitarul Central a implementat proiecte semnificative, consolidând siguranța operațiunilor cu instrumente financiare

Interviu cu Silvia BUICĂNESCU, Director General, Depozitarul Central

Un an aniversar pentru Depozitarul Central care, pe 10 aprilie 2022, a împlinit 15 ani de la prima decontare înregistrată în sistemul RoClear. „Ca și până acum, Depozitarul Central acordă o atenție deosebită proiectelor strategice, celor de conformitate și proiectelor operaționale, de dezvoltare și diversificare a afacerii... Astfel, susținem în continuare demersurile BVB legate de implementarea Contrapărții Centrale (CCPRO). Totodată, rămânem atenți la asigurarea respectării cerințelor de autorizare conform CSDR și în calitate de LOU. De asemenea, pentru 2022 avem în vedere implementarea de noi servicii digitale, în special cel de înrolare a investitorilor, care să ușureze accesul și participarea acestora la piața de capital”, spune în interviul acordat revistei noastre, CEO-ul companiei, doamna Silvia Buicănescu.

Cum a fost anul 2021 pentru Depozitarul Central? Cum a fost el pentru piața de capital din România?

Anul precedent nu a adus modificări semnificative comparativ cu 2020, care a fost marcat de criza sanitară și care a determinat funcționarea piețelor financiare într-o logică de alertă și instabilitate. Diferența a făcut-o antrenamentul și anduranța noastră, care au făcut posibilă activitatea coerentă, în parametri de performanță și dezvoltare.

Astfel, toate proiectele noastre s-au derulat normal, fără sincope sau dificultăți. S-a finalizat cu succes, de exemplu, evaluarea anuală a activității Depozitarului Central și a conformității cu standardele CSDR, desfășurată de către ASF, în calitate de autoritate competentă, alături de BNR și BCE în calitate de autorități relevante, corespunzătoare perioadei 1 iulie 2020 – 30 iunie 2021.

De asemenea, în luna septembrie 2020 a devenit aplicabil Regulamentul UE nr. 1212/2018 de stabilire a cerințelor minime de punere în aplicare a Directivei 2007/36/CE în ceea ce privește identificarea acționarilor, transmiterea de informații și facilitarea

exercitării drepturilor acționarilor (așa numita Shareholder Rights Directive – SRD). Pentru conformarea la cerințele acestor acte normative, Depozitarul Central a realizat în 2020 modificări ale Codului Depozitarului Central și a implementat fluxurile de raportare a identității acționarilor și cele de informare cu privire la adunările generale, atât pentru instrumentele financiare pentru care Depozitarul Central este depozitar emitent, cât și pentru cele pentru care Depozitarul Central este depozitar investitor. În a doua parte a anului 2021, Depozitarul Central, împreună cu BVB, au modificat sistemul pentru a utiliza un nou standard de comunicare. Astfel, pentru participanții care vor subscrie la utilizarea comunicării în format ISO 20022 și intermediarii din lanțul de custodie al acestora, raportarea identității clienților, în conformitate cu cerințele SRD II, se va realiza direct la Depozitarul Central, prin intermediul SWIFT.

Alt proiect important derulat în 2021 a fost cel referitor la implementarea prevederilor CSDR cu privire la disciplina în materie de decontare (Settlement Discipline Regulation SDR), cu mențiunea că în noiembrie 2021 s-a agreat, la nivelul autorităților europene decidente, amânarea aplicării prevederilor

CSDR referitoare la procedura de cumpărare impusă (buy-in).

În luna septembrie 2021, în cadrul grupului de lucru Romanian National Market Practice Group -Settlement & Reconciliation a fost stabilită practica de piață SWIFT în legătură cu raportarea penalităților pentru amânarea decontării, cu respectarea modului de lucru recomandat la nivel european. Au fost elaborate modificări ale Codului Depozitarului Central și au fost puse la dispoziția participanților, pe mediul de test, noile funcționalități dezvoltate, iar la finalul lunii ianuarie 2022 a fost realizat upgrade-ul sistemului Depozitarului Central și a mesajelor SWIFT utilizate pentru implementarea prevederilor CSDR cu privire la disciplina în decontare.

Totodată, au fost operaționalizate dezvoltările sistemului Depozitarului Central pentru implementarea mecanismului de sancțiuni în fonduri bănești în situațiile de neexecutare a decontării, precum și instituirea unor măsuri menite să prevină, să monitorizeze și să soluționeze cazurile de neexecutare a decontării, conform CSDR.

Pentru pregătirea operaționalizării modificărilor realizate pentru penalitățile calculate de



sistemul TARGET2-Securities (T2S), pentru operațiunile de decontare în EUR, începând cu septembrie 2021 s-a realizat simularea calculului penalităților din sistemul T2S pe mediul de producție (T2S Dry-Run). În acest context, Depozitarul Central împreună cu BVB au realizat modificarea interfeței automate cu platforma T2S, în scopul transmiterii informațiilor necesare pentru configurarea instrumentelor financiare subiect al penalităților și pentru transmiterea zilnică a prețurilor acestora.

După încheierea celui de-al doilea an de activitate a Depozitarului Central în calitate de Local Operating Unit (LOU) pentru emiterea codurilor LEI, ca urmare a depunerii documentației în conformitate cu cerințele Global LEI Foundation (GLEIF), în luna martie 2021,

Depozitarul Central a primit confirmarea finalizării în bune condiții a verificării anuale a activității de gestionare a codurilor LEI (AAV - Annual Accreditation Verification).

Pe parcursul anului 2021, GLEIF a monitorizat lunar activitatea de gestionare a codurilor LEI desfășurată de către Depozitarul Central prin intermediul unor indicatori de calitate a datelor și de încadrare în termenele contractuale (SLA - Service Level Agreement). În 2021, Depozitarul Central a îndeplinit în proporție de 100% toate cerințele SLA, pe toată perioada de observare.

În plus, în luna mai 2021 a fost operaționalizată soluția de plată on-line cu cardul a tarifelor asociate codurilor LEI. Astfel, solicitantii serviciilor de emitere sau reînnoire a

codurilor LEI pot alege această soluție de plată online, simplă, sigură, eficientă și rapidă. De asemenea, în luna iulie 2021, au fost implementate o serie de funcționalități de verificare a datelor asociate codurilor LEI, în conformitate cu cerințele GLEIF, iar în perioada iunie-noiembrie 2021, Depozitarul Central a trecut printr-un proces de autorizare realizat de GLEIF pentru permiterea continuării gestionării codurilor LEI pentru entitățile legale de tipul fondurilor, în acord cu noile politici ROC. Autorizarea a fost finalizată cu succes la sfârșitul lunii noiembrie 2021 și, privind în perspectivă, din decembrie 2021 Depozitarul Central a realizat activitățile de analiză și documentare în legătură cu o serie de modificări de anvergură solicitate de GLEIF, cu termen de implementare în luna martie 2022. Upgrade-ul pe mediul de producție al noilor funcționalități ale aplicației LEIonline a fost realizat cu succes, fiind implementate astfel cele trei noi politici ROC (*n.r.: Regulatory Oversight Committee este entitatea care supraveghează și coordonează cadrul de identificare a entităților juridice gestionat de GLEIF*): noua modalitate de înregistrare a relațiilor fondurilor, înregistrarea evenimentelor corporative ale entităților legale și modificări specifice entităților guvernamentale.

De asemenea, trebuie să menționăm că Depozitarul Central a continuat și în anul 2021 parteneriatul cu Uniunea Națională a Notarilor Publici din România, în baza căruia notarii publici au posibilitatea să obțină sumare de cont care atestă toate deținerile de instrumente financiare ale persoanelor decedate, evidențiate în conturile individuale administrate de către Depozitarul Central – aceste informații fiind necesare la dezbaterile succesiunilor.

Pe ce s-a concentrat Depozitarul Central în ultima perioadă și care sunt planurile sale pentru 2022?

Ca și până acum, Depozitarul Central acordă o atenție deosebită proiectelor strategice, celor de conformitate și proiectelor operaționale, de dezvoltare și diversificare a afacerii, implementarea acestora vizând fie furnizarea de noi servicii, fie îmbunătățirea unor procese și activități de natură operațională, fie implementarea unor mecanisme și sisteme tehnice care să fluidizeze și să simplifice

procesele sau să reducă anumite riscuri asociate activităților și departamentelor din cadrul Depozitarului Central.

Astfel, susținem în continuare demersurile BVB legate de implementarea Contrapărții Centrale (CCPRO). Totodată, rămânem atenți la asigurarea respectării cerințelor de autorizare conform CSDR și în calitate de LOU. De asemenea, pentru 2022 avem în vedere implementarea de noi servicii digitale, în special cel de înrolare a investitorilor, care să ușureze accesul și participarea acestora la piața de capital.

Redimensionarea contribuțiilor participanților la fondul de garantare și introducerea limitelor de decontare, dar și implementarea Standardelor AMI-SeCo (Advisory Group on Market Infrastructures for Securities and Collateral) privind evenimentele corporative și facturarea sunt alte două proiecte în derulare ale Depozitarului Central.

Rămânem la fel de atenți și la conectarea permanentă cu clienții noștri, axându-ne pe o comunicare transparentă și participând activ la proiecte de educație financiară.

Sunteți implicați activ în crearea unui instrument extrem de necesar pieței de capital: Contrapartea Centrală. În ce stadiu ne aflăm și când o vom avea funcțională?

În prezent, colegii de la CCPRO se află în faza de finalizare a dosarului de autorizare a noii infrastructuri. A fost un proces complex, în cadrul căruia au fost necesare analize și dezbateri detaliate și aprofundate, realizate în interiorul unor grupuri de lucru interinstituționale, cu specialiști din cadrul ASF, BNR, BVB, OPCOM și Depozitarul Central, luându-se în considerare aspecte referitoare la procesele operaționale și condițiile de participare la sistem, definirea condițiilor de compensare și decontare, stabilirea principiilor și metodologiei aplicate pentru gestionarea și minimizarea riscurilor aferente proceselor de compensare și decontare etc.

Ce implicații va avea Contrapartea Centrală asupra activității Depozitarului Central? Ce va însemna ea pentru piața de capital românească?

Contrapartea Centrală este o infrastructură necesară a pieței de capital din România, care va contribui decisiv la dezvoltarea acesteia,

inclusiv prin lansarea pieței instrumentelor financiare derivate care va potența și piața spot a BVB. Contrapartea Centrală va facilita accesul la piața a investitorilor specializați și va contribui la creșterea lichidității pe piață la vedere, de care avem atât de multă nevoie.

Proiectul este unul de mare anvergură, cu implicarea mai multor instituții și va fi implementat în etape. În prima etapă vor fi implementate servicii de compensare și decontare a tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate având activ suport acțiuni, indici pe acțiuni și energie (piețe administrate de BVB), precum și contracte forward pe energie (piață operată de OPCOM). Astfel, inițial nu vor fi implicații semnificative pentru Depozitarul

Nivelul de tehnologizare al Depozitarului Central, în care am investit susținut, mai ales în ultimii ani, este unul ridicat, fiind comparabil cu serviciile similare furnizate de depozitarii centrali de instrumente financiare în orice țară membră a Uniunii Europene.

Oferim clienților noștri diverse servicii în mediul online și menținem un ritm susținut de dezvoltare a acestor servicii, urmând astfel trendul accelerat dictat de contextul actual.

Prin natura serviciilor oferite, Depozitarul Central are o structură informatică solidă, care se upgradează și updatează minim o dată pe an.

Trebuie menționat faptul că Depozitarul Central depune eforturi să ofere oricărui

Prin natura serviciilor oferite, Depozitarul Central are o structură informatică solidă, care se upgradează și updatează minim o dată pe an.

Trebuie menționat faptul că Depozitarul Central depune eforturi să ofere oricărui participant la piață o gamă completă de servicii, care răspund nevoilor specifice sau oferă soluții contextelor și etapelor firești, într-un ciclu de pre și post-tranzacționare.

Central în ceea ce privește activitatea desfășurată în mod curent.

În etapa următoare, în care Contrapartea Centrală va deveni operațională și pentru piața spot administrată de BVB, implicarea Depozitarului Central va acoperi, în plus față de aria garanțiilor sub formă de instrumente financiare, mai multe segmente ale procesului, de la interconectivitate, flux de informații, testare, reguli, până la managementul riscului.

O infrastructură de genul Depozitarului Central necesită investiții semnificative în digitalizare: ce ați făcut în ultima perioadă și ce va urma în 2022?

Încă de la înființarea sa, Depozitarul Central lucrează într-un mediu complet dematerializat în ceea ce privește instrumentele financiare deposite în sistemul său (chiar dacă CSDR impune ca termen limită pentru dematerializarea totală a acestora anul 2025).

participant la piață o gamă completă de servicii, care răspund nevoilor specifice sau oferă soluții contextelor și etapelor firești, într-un ciclu de pre și post-tranzacționare.

În cursul anului 2021, Depozitarul Central a inițiat procesul de dezvoltare a unei platforme de înrolare a investitorilor de retail prin intermediul unui serviciu digital, care să permită investitorilor să se înregistreze pe platforma Depozitarului Central și, ulterior, să își deschidă conturi la unul sau mai mulți brokeri. Alături de BVB, Depozitarul Central a realizat o serie de teste ale aplicației pilot de înrolare a investitorilor.

Soluția de înrolare (onboarding) se află în curs de reconfigurare pentru a fi utilizată și în alte scopuri, cum ar fi: pentru accesarea altor platforme de participare la adunări generale ale acționarilor societăților listate la BVB sau pentru accesarea de la distanță a unor servicii ale Depozitarului Central destinate investitorilor, ca de exemplu obținerea extraselor de cont.

Cum apreciați, prin prisma dividendelor distribuite, performanțele companiilor listate în 2021?

În ceea ce privește activitatea de distribuire de dividende și alte sume de bani cuvenite deținătorilor de instrumente financiare, pe parcursul anului 2021 Depozitarul Central a distribuit sume de bani pentru un număr de 177 societăți emitente, pentru care Depozitarul Central este depozitar al emitentului, cuantum total al acestora ajungând la aproximativ 7,05 miliarde RON.

Comparativ, pe parcursul anului 2020, Depozitarul Central a distribuit sume de bani pentru un număr de 157 societăți emitente pentru care Depozitarul Central este depozitar al emitentului, cuantum total al acestora ajungând la suma de aproximativ 6,14 miliarde RON.

Câte conturi active sunt la acest moment și câți investitori, pe piața de capital?

La sfârșitul anului 2021, Depozitarul Central avea în evidență un număr total de 8.402.241 deținători de instrumente financiare, dintre care 8.395.947 rezidenți și 6.294 nerezidenți.

Din totalul numărului deținătorilor, 8.396.273 erau persoane fizice, iar restul persoane juridice (5.968).

În ceea ce privește deținătorii rezidenți, 8.390.689 erau persoane fizice și 5.258 persoane juridice, iar deținătorii nerezidenți erau 5.584 persoane fizice și 710 persoane juridice.

În 2022, Depozitarul Central aniversează 15 ani de activitate. Cum arată bilanțul general?

Așa este, anul acesta, pe 10 aprilie, Depozitarul Central S.A. a împlinit 15 ani de la prima decontare înregistrată în sistemul RoClear.

Între proiectele semnificative implementate de Depozitarul Central în acești 15 ani care ne-au oferit deopotrivă provocări, dar și satisfacții, consolidând siguranța operațiunilor cu instrumente financiare și lărgind gama de servicii oferite către investitori și emitenți, aș putea aminti: **Interconectarea sistemelor RoClear și SaFIR** – care a facilitat tranzacționarea la BVB a titlurilor de stat emise de Ministerul Finanțelor, **Conexiunea directă între Depozitarul Central și**

depozitarul internațional Clearstream Banking Luxembourg – prin intermediul căreia se desfășoară decontările transfrontaliere, **lansarea serviciului național de distribuire a dividendelor** – care asigură din anul 2015 distribuirea centralizată și standardizată a sumelor de bani cuvenite deținătorilor de instrumente financiare prin intermediul Depozitarului Central și al participanților săi, **semnarea contractului cadru de aderare la platforma pan-europeană de decontare TARGET2-Securities** și migrarea în primul val alături de alți 3 depozitari centrali – ceea ce permite decontarea tranzacțiilor încheiate la BVB cu instrumente financiare denumite în EURO pe platforma dezvoltată de Eurosistem.

În ceea ce privește activitatea de distribuire de dividende și alte sume de bani cuvenite deținătorilor de instrumente financiare, pe parcursul anului 2021 Depozitarul Central a distribuit sume de bani pentru un număr de 177 societăți emitente, pentru care Depozitarul Central este depozitar al emitentului, cuantum total al acestora ajungând la aproximativ 7,05 miliarde RON.

De asemenea, merită menționată și implementarea cu succes a celor două proiecte majore de infrastructură ale pieței de capital: separarea sistemelor de tranzacționare și post-tranzacționare și migrarea la termenul de decontare T+2 în aceeași zi cu alte 26 state europene.

Urmând firul evenimentelor importante care ne-au definit de-a lungul celor 15 ani de activitate, anul 2017 a însemnat pentru Depozitarul Central un pas înainte foarte important deoarece a implementat standardele de piață ale Uniunii Europene pentru procesarea evenimentelor corporative desfășurate de companiile emitente listate la BVB. Un an mai târziu, Depozitarul Central a reușit să încheie un parteneriat cu Centrul Național de Administrare a Registrelor Naționale Notariale prin intermediul căruia este facilitat accesul notarilor publici la sumare de cont care atestă toate deținerile de instrumente financiare ale persoanelor decedate, evidențiate în conturile individuale administrate de către Depozitarul

Central, aceste documente fiind necesare la dezbateră succesiunilor, pentru includerea în masa succesorală a instrumentelor financiare evidențiate în conturile titularilor decedați, în vederea menționării acestora în certificatele de moștenitor.

Finalul lui 2018 a venit pentru Depozitarul Central cu o recunoaștere importantă, instituția noastră fiind autorizată de către Global Legal Entity Identifier Foundation (GLEIF) ca Unitate de Operare Locală (Local Operating Unit – LOU) pentru emiterea și administrarea codurilor LEI pentru entitățile legale românești.

Un an mai târziu, Depozitarul Central a obținut noua licență de funcționare în baza

Regulamentului European nr. 909/2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarii centrali de titluri de valoare (CSDR).

Deși a urmat un an foarte atipic, marcat de criza sanitară globală, în septembrie 2020 am implementat cu succes în piața de capital din România cerințele Shareholder Rights Directive II, precum și etapa preliminară a implementării unor mecanisme referitoare la disciplina în materie de decontare și îmbunătățirea unor procese tehnice. În februarie 2022 am finalizat și următoarea etapă a disciplinei în decontare prevăzută de CSDR.

În spatele tuturor acestor proiecte complexe și a multor altora, care au necesitat multă muncă, implicare și dedicare, se află întregă echipa a Depozitarului Central – colegii mei care au făcut posibile toate aceste realizări, sunt toți partenerii noștri, care ne-au investit cu încrederea și suportul lor și cărora le mulțumesc.

Georgeta Clinca